

Forord

Det er med stor glede og en god porsjon ydmykhet vi presenterer Sålaupen 2025. I flere artikler kan vi lese historier som berører oss og er til ettertanke. Takket være velvilje og åpenhet hos våre intervjuobjekt, kan vi publisere interessante og sterke historier.

Innholdet favner ellers bredt, både tematisk og tidsmessig, og boka er rikt illustrert.

Det er jubileumsår, 85 år siden krigsutbruddet og 80 år siden fredsvåren, og dette temaet preger naturligvis årets utgave.

Torleiv Austli ble tildelt Regjeringens minnemedalje for innsats under 2. verdenskrig, og denne spesielle begivenheten måtte selvsagt få en sentral plass i årboka, noe som forsidebildet indikerer. Medaljeseremonien fant sted i Kulturhuset 1. oktober, og er beskrevet i egen artikkel. Det som skjedde på gården Sveet, der Torleiv vokste opp i krigsårene, er viktig historie å formidle og fortjener en stor plass i vår frihetskamps historie.

Vi er også takknemlige for å møte flere tidsvitner fra de krevende krigsårene og høre dem selv fortelle om de dramatiske krigsårene, og om gleden da freden kom. Vi har samlet disse fortellingene i én artikkel; «Slik opplevde de krigen og freden».

Historiene til Tore Tønne og Åse Mære, som begge mistet livet på tragisk vis, riktignok i svært ulike situasjoner, gjør et sterkt inntrykk. Selv om historiene er svært forskjellige, hadde personene et fellestrekk, de var svært dyktige på sitt felt og dessuten godt likt av folk.

I serien om barndomsminner har Nina Loeng Mjelde skrevet om sin barndom, om et fint oppvekstmiljø og fellesskap i bygda som beriket hennes liv. En rørende og god fortelling!

I serien om nyhetsstoff i lokalavisene for hundre år siden, har Olav Finstad funnet fram mange interessante hendelser. Stikkord her er den første radioen, lokalavisenes situasjon, et spesielt lynnedslag, dramatikkk ved tømmerfløting i Ognavassdraget, hesteavl, skirenn, skytterlag, vanskelig kommuneøkonomi, for å nevne noe.

En historie av riktig gammel årgang handler om den høyst spesielle kvinnen Henrika Schiefloe. Hun ble født på Mokka Gård i 1776, og var med på flyttelasset til Sem i Sparbu da foreldrene dro dit i 1782. Da risset hennes far en dato inn i ei furu vest for Lauvatnet, Skjevlofurua som står ennå i dag. I voksen alder levde Henrika et liv litt utenom det vanlige, godt dokumentert i artikkelen. Artikkelen om Saskia Heringas studio Yoga Rustica i Gosen, kan være en fin inspirasjon for nye fritidsaktiviteter. Her møter man i alle fall en oase av velvære som kan friste noen og enhver. Redaksjonen er også glad for å kunne presentere gode naturopplevelser fra Skjækerfjella. Rolf Hilmar Stene tar oss med på en rundtur til Grønlihøa – Skjækerhytta - Lågvatnet - Rognvola, illustrert med vakre bilder. Dette er lesestoff mange liker, og kanskje inspirerer det til turer i det flotte fjellområdet.

Et fast innslag i Sålaupen er Ognaldsquizen. Her er det mye god ognaldshistorie, og dessuten anledning til hjernetrim. Hvor mange rette klarer du?

Hendelser i året som har gått blir historie. Krøniken forteller om stor og variert aktivitet i bygda vår. I 2025 opplevde vi tendenser til ekstremvær i perioder av året, der vind, nedbør og varme satte sitt preg på hverdagen. Spesielle værphenomen måtte derfor få sin plass i årets Krønike.

Stor takk til alle som har bidratt til Sålaupen 2025!

God lesnad!

Redaksjonen